

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie wytycznych dla polityki zatrudnienia w państwach członkowskich

COM(2008) 869 wersja ostateczna – 2008/0252 (CNS)

(2009/C 277/21)

Samodzielny sprawozdawca: **Thomas JANSON**

Dnia 3 lutego 2009 r. Rada, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie wytycznych dla polityk zatrudnienia w państwach członkowskich

COM(2008) 869 wersja ostateczna – 2008/0252 (CNS).

Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 6 kwietnia 2009 r. Sprawozdawcą był Thomas JANSON.

Na 453. sesji plenarnej w dniach 13–14 maja 2009 r. (posiedzenie z 13 maja 2009 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 193 do 7 – 9 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Zgodnie z art. 128 ust. 2 Traktatu WE, ważność wytycznych w sprawie polityki zatrudnienia na 2009 r. należy potwierdzić decyzją Rady po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Regionów i Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

1.2. Pod warunkiem uwzględnienia przedłożonych poniżej uwag Komitet popiera propozycję zatwierdzenia ważności wytycznych w sprawie polityki zatrudnienia na lata 2008–2010 na rok 2009.

1.3. Krajowe programy reform powinny być ambitniejsze, jeśli chodzi o politykę zatrudnienia oraz prawa i obowiązki pracowników.

1.4. Należy nadać znacznie większą wagę włączeniu młodych ludzi do rynku pracy oraz nadal kłaść nacisk na zwalczanie dyskryminacji.

1.5. Przejście do gospodarki opartej na wiedzy wymaga o wiele bardziej zdecydowanego i ukierunkowanego zaangażowania na rzecz szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie. Ważne jest, aby bardziej konsekwentnie inwestować w badania, rozwój i innowacje.

1.6. Zdaniem Komitetu wytyczne dotyczące polityki zatrudnienia nie uwzględniają w wystarczającym zakresie kwestii równego traktowania płci oraz godzenia życia zawodowego z życiem rodzinnym.

1.7. Kryzys gospodarczy będzie iść w parze ze wzrastającym bezrobociem i spadającą stopą zatrudnienia; te oraz inne związane z kryzysem czynniki utrudnią realizację celów UE określonych w wytycznych w sprawie polityki zatrudnienia.

1.8. Ważne jest, aby państwa członkowskie traktowały priorytetowo te wytyczne, które są istotne dla zatrudnienia i wzrostu: (1) wdrażanie polityki zatrudnienia ukierunkowanej na osiągnięcie pełnego zatrudnienia, poprawę jakości i wydajności pracy oraz na wzmocnienie spójności społecznej i terytorialnej, (2) tworzenie rynków pracy sprzyjających integracji, zwiększanie atrakcyjności pracy oraz czynienie pracy opłacalną dla osób jej

poszukujących, w tym osób znajdujących się w gorszym położeniu i zawodowo nieaktywnych oraz (3) zwiększenie i poprawa inwestycji w kapitał ludzki ⁽¹⁾.

1.9. EKES podkreśla, że partnerzy społeczni i społeczeństwo obywatelskie powinni uczestniczyć we wszystkich etapach opracowywania i wdrażania wytycznych w sprawie polityki zatrudnienia.

2. Streszczenie dokumentu Komisji

2.1. Wytyczne stanowią krajowe zobowiązania podejmowane na szczeblu UE i określają ogólne cele, które państwa członkowskie powinny realizować w ramach krajowych programów reform. Ważność zintegrowanych wytycznych wygasa pod koniec pierwszego trzyletniego okresu i należy je ponownie zatwierdzić dla następnego cyklu.

2.2. Zdaniem Komisji państwa członkowskie przyspieszyły wdrażanie reform strukturalnych w pierwszym cyklu trzyletnim (2005–2008). Reformy w duchu strategii lizbońskiej przyczyniły się do zwiększenia potencjału wzrostowego gospodarek narodowych państw członkowskich. Dzięki temu gospodarka europejska była w stanie również lepiej stawić czoła wstrząsom zewnętrznym, takim jak wzrost cen energii i surowców oraz wahania kursów walutowych.

2.3. Zdaniem Komisji nowy sposób zarządzania strategią lizbońską, kładący nacisk na partnerstwo szczebla europejskiego ze szczeblem państw członkowskich, okazał się skuteczny. Komisja uważa ponadto, że zintegrowane wytyczne spełniają swoje zadanie i nie wymagają przeglądu.

3. Wcześniejsze uwagi Komitetu

3.1. W ubiegłym roku EKES w swojej opinii poddał analizie wytyczne i ich mankamenty ⁽²⁾. Analiza ta nadal zachowuje swą aktualność.

⁽¹⁾ Zintegrowane wytyczne nr 17, 19 i 23 (COM (2007) 803 wersja ostateczna/3, część V).

⁽²⁾ Opinia EKES-u w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady dotyczącej wytycznych w sprawie polityki zatrudnienia państw członkowskich z 13 lutego 2008 r. (Dz.U. C 162 z 25.6.2008), sprawozdawca: Wolfgang GREIF.

3.2. W opinii tej Komitet był zdania, że krajowe programy reform nie są dostatecznie ambitne odnośnie do polityki zatrudnienia i praw i obowiązków pracowników. Jest to związane z faktem, że w ramach obecnych wytycznych państwa członkowskie mogą ustalać swoje własne cele, w związku z czym istnieje w dalszym ciągu obawa, że środki związane z polityką zatrudnienia nie będą mogły być już oceniane według jasnych i wymiernych kryteriów.

3.3. Należy nadać znacznie większą wagę włączeniu młodych ludzi do rynku pracy oraz nadal kłaść nacisk na zwalczanie dyskryminacji ze względu na wiek, niepełnosprawność, pochodzenie etniczne lub płeć.

3.4. Jeżeli UE ma stać się obszarem gospodarczym opartym na wiedzy, to przejście to będzie wymagać bardzo zdecydowanego i ukierunkowanego zaangażowania na rzecz szkoleń zawodowych oraz uczenia się przez całe życie, co umożliwi dostosowanie się do nowych technologii oraz restrukturyzację zaplecza przemysłowego i zdobycie przez poszczególne osoby umiejętności, które można wykorzystać w innej dziedzinie. Aby to osiągnąć, należy bardziej konsekwentnie działać na rzecz inwestycji w badania, rozwój i innowacje, co jednocześnie ożywi gospodarkę i przyczyni się do stworzenia nowych miejsc pracy⁽³⁾.

3.5. W wytycznych dla polityki zatrudnienia zagadnienia dotyczące równego traktowania płci oraz możliwości godzenia życia zawodowego z rodzinnym nie są uwzględnione w wystarczającym zakresie. Ma to znaczenie w kontekście możliwości zajęcia się problemem zmian demograficznych i sprostania wyzwaniom związanym ze zjawiskiem starzenia się siły roboczej.

3.6. Ponadto Komitet zwraca uwagę na konieczność udostępnienia odpowiednich środków na szczeblu krajowym i europejskim z myślą o wdrażaniu środków w zakresie polityki zatrudnienia.

4. Uwagi ogólne

4.1. W perspektywie krótko- i średnioterminowej kryzys gospodarczy będzie iść w parze ze wzrastającym bezrobociem i spadającą stopą zatrudnienia; te oraz inne związane z kryzysem czynniki utrudnią realizację przez UE celów strategii lizbońskiej.

4.2. Nawet jeśli przed kryzysem udało się osiągnąć pewne postępy, w dalszym ciągu duży problem stanowią występujące w poszczególnych państwach i pomiędzy nimi różnice dotyczące stopnia realizacji tych celów i wdrożenia poszczególnych środków, a sytuacja pogorszyła się jeszcze na skutek kryzysu gospodarczego.

4.3. Jeśli państwa członkowskie chcą uniknąć powtórzenia głębokiej recesji, jaka miała miejsce w latach trzydziestych ubiegłego wieku, zdaniem Komitetu istotne jest priorytetowe potraktowanie wytycznych istotnych dla zatrudnienia i wzrostu. Kryzys najciężej dotknie te kraje, w których rządy nie zaangażują się we wspieranie zatrudnienia, lecz będą stosować politykę taką, jak w normalnej sytuacji gospodarczej.

4.4. Chodzi tutaj o następujące wytyczne: (1) wdrażanie polityki zatrudnienia ukierunkowanej na osiągnięcie pełnego zatrudnienia, poprawę jakości i wydajności pracy oraz na wzmacnianie spójności społecznej i terytorialnej, (2) tworzenie rynków pracy sprzyjających integracji, zwiększanie atrakcyjności pracy oraz czynienie pracy opłacalną dla osób jej poszukujących, w tym osób znajdujących się w gorszym położeniu i zawodowo nieaktywnych oraz (3) zwiększenie i poprawa inwestycji w kapitał ludzki⁽⁴⁾.

4.5. W tym kontekście szczególnie ważne jest, aby Komisja i inne zainteresowane podmioty w trybie pilnym uprościły przepisy dotyczące wykorzystania funduszy strukturalnych, Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, aby umożliwić finansowanie wdrażania wytycznych dla polityki zatrudnienia. EKES po raz kolejny podkreśla znaczenie udostępnienia odpowiednich środków finansowych na szczeblu UE i krajowym dla priorytetowego potraktowania inicjatyw w zakresie polityki zatrudnienia.

4.6. Komitet opowiada się za tym, aby Komisja odgrywała istotniejszą niż do tej pory rolę przy opracowywaniu celów europejskich i celów w poszczególnych krajach, jak również w procesie monitorowania i oceny dokonanych postępów. Dzięki temu roczne raporty z wdrażania krajowych programów reform w poszczególnych państwach członkowskich miałyby większy wpływ i większą wagę.

4.7. EKES podkreśla, że partnerzy społeczni i społeczeństwo obywatelskie powinni uczestniczyć we wszystkich etapach opracowywania i wdrażania wytycznych w sprawie polityki zatrudnienia.

Bruksela, 13 maja 2009 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI

⁽³⁾ EKES odnosił się już do tej kwestii w swoich wcześniejszych opiniach. Zob. na przykład następujące opinie EKES-u:

- z 12.7.2007, opinia w sprawie inwestycji w wiedzę i innowacje (strategia lizbońska), sprawozdawca: Gerd Wolf (Dz.U. C 256 z 27.10.2007);
- z 26.2.2009, opinia w sprawie „Współpraca i transfer wiedzy między ośrodkami badawczymi, przemysłem i MŚP istotnym warunkiem innowacji”, sprawozdawca: Gerd Wolf (Dz.U. C 218 z 11.9.2009, s. 8).

⁽⁴⁾ Zob. przypis 1.